

Pedagogisch werkplan

Beatrixschool

BSO

1. Missie en visie van BSO Beatrix	4
2. Praktische informatie	5
Locatie / ligging	5
Openingstijden en dagen van de opvang	5
Personeel	6
Stagiaires	6
Vrijwilligers	6
Samenwerking school	6
Andere externe samenwerking	6
Groepen op locatie	7
Kinderen per groep	7
Mentorschap	7
3. Groepsindeling	8
Groep A: “De pinguïns”	8
Dagritme (schoolweken)	8
Dagritme (schoolvakanties)	8
Pedagogisch medewerkers	9
Ratio	9
Beroepskracht-kindratio (BKR)	9
Groep B: “De Kameleons”	10
Dagritme	10
Dagritme (schoolvakanties)	10
Pedagogisch medewerkers	10
Ratio	10
4. Intakeprocedure BSO Beatrix	11
Wenbeleid	11
Wennen op de Buitenschoolse Opvang	11
5. Buiten spelen	12

6. Werken met thema's	13
7. Methode registratie	14
8. Voeding	15
9. Informatie ouders	16
Bijlage 1: Voedselbeleid Kleurrijk	17

1. Missie en visie van BSO Beatrix

Wij willen kinderen opvang bieden waar zij zich veilig en geliefd voelen, waardoor ze vrij kunnen spelen, elkaar kunnen ontmoeten en zichzelf kunnen ontwikkelen. Voor ons staan daarin de Bijbelse normen en waarden centraal, welke wij uitdragen in de manier waarop wij met elkaar en onze omgeving omgaan. Dat houdt voor ons het volgende in:

We gaan liefdevol met onszelf, de ander en de omgeving om, vanuit de overtuiging dat we allemaal waardevol zijn, omdat we allemaal door God gemaakt en geliefd zijn;

We zijn mild naar onszelf en de ander, we veroordelen elkaar niet, maar willen het beste in de ander zien en eventuele conflicten oplossen;

We mogen ontdekken welke talenten we van God hebben gekregen, we stimuleren elkaar daarbij en vullen elkaar daarin aan;

We zijn niet alleen op onszelf gericht maar denken na over wat we kunnen betekenen voor anderen en hoe we goed en duurzaam met onze omgeving en de natuur om kunnen gaan.

Visie

Wij willen kinderen een plek geven waar ze zich veilig, geliefd en gezien voelen en waar ze zichzelf kunnen zijn. We werken kindvolgend waarbij we oog hebben voor de eigen talenten en mogelijkheden van elk kind. We creëren een omgeving waarin kinderen zich spelend en ontdekkend kunnen ontwikkelen. Hoe wij deze plek vormgeven wordt bepaald vanuit een christelijke visie op kinderen en kinderopvang.

We gaan in onze visie uit van de volgende vier basisprincipes:

- Elk kind is waardevol
- Elk kind heeft een veilige omgeving nodig om zich te ontwikkelen
- Elk kind is uniek
- Elk kind heeft talenten

2. Praktische informatie

Dit hoofdstuk omvat praktische informatie over de locatie, externe samenwerkingen en personeel.

Locatie / ligging

De BSO bevindt zich in het gebouw van de Beatrixschool, aan de Smidsweg 49 te Ermelo. Binnen de school heeft de BSO beschikking over twee ruimtes: één ruimte aan de achterzijde van het gebouw en een afgekaderde ruimte in de aula, welke zich aan de voorzijde van de school bevindt.

Openingstijden en dagen van de opvang

De opvang op de locatie Beatrixschool heeft de volgende openingstijden buiten de schoolvakanties.

- Maandag: 07:30-08:30, 14:30-18:30
- Dinsdag: 07:30-08:30, 14:30-18:30
- Woensdag: Gesloten
- Donderdag: 07:30-08:30, 14:30-18:30
- Vrijdag: 12:30-18:30
- Zaterdag: Gesloten
- Zondag: Gesloten

Tijdens schoolvakanties zijn de openingstijden als volgt:

- Maandag: 07:30-18:30
- Dinsdag: 07:30-18:30
- Woensdag: Gesloten
- Donderdag: 07:30-18:30
- Vrijdag: 07:30-18:30
- Zaterdag: Gesloten
- Zondag: Gesloten

Personeel

Op deze opvanglocatie zijn de volgende personen vast in dienst: (01-11-2021)

- Roderik Kiewiet
- Demi Knoop
- Carine Mooiman

Daarnaast werkt deze locatie met wisselende invallers op maandagen en donderdag om de bezetting volledig te krijgen. Dit zijn geen vaste invallers, maar wel werknemers van andere locaties van Kleurrijk die bekend zijn met de werkwijze en zicht hebben op de behoeften van de kinderen op deze locatie.

Stagiaires

Op dit moment (01-11-2021) heeft onze locatie geen stagiair(e)s in dienst .

Vrijwilligers

Op dit moment (01-11-2021) heeft onze locatie geen vrijwilligers in dienst.

Samenwerking school

De contactpersoon vanuit de BSO voor de school is Roderik Kiewiet. Als contactpersoon is hij verantwoordelijk voor het onderhouden van de onderlinge communicatie, het delen van gemaakte afspraken met de schooldirecteur en het evalueren van de samenwerking tussen de school en de BSO in overleg met betrokkenen vanuit de school. Met enige regelmaat (richtlijn eenmaal per maand) vindt er een vergadering plaats om de onderlinge samenwerking formeel te bespreken.

Andere externe samenwerking

Op dit moment (01-11-2021) is er geen (formele) externe samenwerking met andere instellingen, anders dan de school. Op onze locatie staan wij hier zeker wel open voor en zullen wij aanvullende externe samenwerking een plek geven als wij zien dat dit toegevoegde waarde heeft voor de kinderen.

Groepen op locatie

Zoals eerder aangegeven heeft de BSO op deze school de beschikking over twee ruimtes. Zodoende zijn de kinderen ook ingedeeld in twee groepen: groep A: “De pinguïns” (ruimte achterzijde) en groep B: “De kameleons” (ruimte aula). Hoofdstuk 3 van dit document omschrijft verdere inhoudelijke informatie over de groepen.

Kinderen per groep

In totaal bieden wij opvang aan maximaal 31 kinderen, verdeeld over de twee groepen (20 om 11). Tijdens de eetmomenten houden wij de kinderen in hun stamgroep. Tijdens het binnen spelen komt een gedeelte van de A groep, samen met een Pedagogisch Medewerker, in de B ruimte, omwille van de bruto speelruimte per kind. Wanneer er, bij het binnen spelen, 16 of minder kinderen van de A groep nog aanwezig zijn, dan vangen wij hen allen op in de A ruimte.

Mentorschap

Ieder kind krijgt een mentor toegewezen, te weten één van de (vaste) pedagogische medewerkers. De mentor is het eerste aanspreekpunt voor de ouders van het kind en voor het kind zelf wat betreft zijn ontwikkeling. De mentor volgt de ontwikkeling structureel met behulp van een kindvolgsysteem via de app Konnect, welke gebaseerd is op het kindvolgsysteem ‘Kijk!’. Welk kind aan welke mentor is gekoppeld is tevens te zien voor werknemers en ouders in Konnect.

Bij het intakegesprek worden ouders op de hoogte gesteld over wie de mentor van hun kind wordt. De kinderen krijgen dit in hun eerste week op de opvang te horen. Vanaf dat moment is de betreffende Pedagogisch Medewerker verantwoordelijk voor het noteren van relevante informatie over het kind, gebaseerd op (gerichte) observaties, ten behoeve van het stimuleren van de ontwikkeling van het kind. Daarnaast wordt ten minste eenmaal per jaar, middels het kindvolgsysteem, een uitgebreid formulier over de ontwikkeling van het kind ingevuld.

3. Groepsindeling

Dit hoofdstuk omvat inhoudelijke informatie over de twee aparte groepen op de BSO en aanvullende praktische informatie.

Groep A: “De pinguïns”

Betreft het lokaal aan de achterzijde van het schoolgebouw. Deze stamgroep bestaat uit kinderen in de leeftijd van 4 t/m 7 jaar. Incidenteel wordt deze ruimte ook gebruikt door de oudere kinderen, bijvoorbeeld op rustige dagen in de schoolvakanties of aan het einde van de dag wanneer er nog enkele kinderen over zijn en er nog maar één PM'er aanwezig hoeft te zijn voor een geschikte beroepskracht-kindratio.

Dagritme (schoolweken)

07:30-08:30	Voorschoolse opvang (vrij spelen)
14:45-14:50	Inloop
14:50-15:10	Gezamenlijk fruit eten
15:20-16:30	Vrij buitenspel* of vrij binnenspel
16:30-16:45	Crackers eten
16:45-18:30	Vrij spel

Dagritme (schoolvakanties)

07:30-08:30	Voorschoolse opvang (vrij spelen)
08:30-09:45	Open inloop en vrij spelen
09:45-10:05	Fruit eten
10:05-11:00	Vrij buitenspel* of vrij binnenspel
11:00-12:00	Georganiseerde activiteit**
12:00-12:45	Gezamenlijk brood eten
12:45-14:00	Vrij buitenspel of vrij binnenspel
14:00-15:00	Georganiseerde activiteit
15:00-15:20	Gezamenlijk fruit eten
15:20-16:30	Vrij spel
16:30-16:50	Gezamenlijk crackers eten
16:50-18:30	Vrij spel

*Buitenspel heeft in principe altijd voorrang op het binnenspel, mits het weer het toelaat. Wij zijn van mening dat (regelmatig) buiten spelen bijdraagt aan een gezonde leefstijl van het kind, mede door de bewegingsmogelijkheden die het biedt en de frisse lucht.

**De georganiseerde activiteiten worden in de aanloop naar de vakanties voorbereid en worden, indien mogelijk, verbonden aan een relevant thema (bijvoorbeeld thema ‘kerst’ in

de kerstvakantie). Georganiseerde activiteiten kunnen uiteraard ook plaatsvinden in reguliere schoolweken in plaats van vrij spel. De kinderen zijn ook niet verplicht tot deelname aan die activiteiten.

Pedagogisch medewerkers

De volgende PM'ers zijn werkzaam op deze groep:

- Demi Knoop (dinsdag & donderdag)
- Carine Mooiman (maandag & dinsdag)
- Roderik Kiewiet (maandag & vrijdag)
- Carin Veleke (donderdag)
- Wisselende invaller Kleurrijk (op maandagen indien nodig voor juiste BKR)

Ratio

De maximale ratio in deze groep is 1:10. Tijdens eetmomenten zijn er maximaal 20 kinderen aanwezig en boven de 10 kinderen altijd 2 Pedagogisch Medewerkers. Tijdens speelmomenten binnen zijn er maximaal 16 kinderen aanwezig en 2 Pedagogisch Medewerkers.

Beroepskracht-kindratio (BKR)

Op dit moment (24-01-2022) wijken wij alleen op donderdagen 15 minuten af van de BKR doordat één collega (Carin Veleke) haar eigen kinderen eerst ophaalt en meeneemt naar de BSO. Daardoor is zij op donderdag tussen 14:45 en 15:00 aanwezig. Verder wijken wij in principe niet af van de BKR.

In de vakanties kunnen wij dagelijks afwijken (maandag, dinsdag en donderdag) van de BKR, tussen 07:30-09:00, wanneer veel kinderen vroeg worden gebracht. De eerste beroepskracht start om 07:30, de tweede (en eventuele derde) om 09:00. Wij wijken niet af van de BKR in vakanties tussen 09:00 en 18:30.

Groep B: “De Kameleons”

Betreft de afgekaderde ruimte in de aula aan de voorzijde van het schoolgebouw.

Dagritme

14:45-15:00	Inloop & vrij spel (binnen)
15:00-15:20	Gezamenlijk fruit eten
15:20-16:30	Vrij buitenspel of vrij binnenspel
16:30-16:45	Crackers eten
16:45-18:30	Vrij spel

Dagritme (schoolvakanties)

07:30-08:30	Voorschoolse opvang (vrij spelen)
08:30-09:45	Open inloop en vrij spelen
09:45-10:05	Fruit eten
10:05-11:00	Vrij buitenspel of vrij binnenspel
11:00-12:00	Georganiseerde activiteit
12:00-12:45	Gezamenlijk brood eten
12:45-14:00	Vrij buitenspel of vrij binnenspel
14:00-15:00	Georganiseerde activiteit
15:00-15:20	Gezamenlijk fruit eten
15:20-16:30	Vrij spel
16:30-16:50	Gezamenlijk crackers eten
16:50-18:30	Vrij spel

Pedagogisch medewerkers

Roderik Kiewiet (ma, di & do).

Ratio

Voor deze stamgroep geldt een maximale ratio van 1:11. Omdat de groep kinderen van 7 t/m 12 jaar op dit moment (01-11-2021) ongeveer 10 per dag bedraagt, blijven wij deze bezetting hanteren. Alleen op speelmomenten binnen waarbij de andere stamgroep meer dan 16 kinderen telt, wordt de ruimte ook gebruikt door de jongere kinderen en een extra Pedagogisch Medewerker.

Beroepskracht-kindratio (BKR)

In de reguliere schoolweken wijken wij in principe niet af van de BKR op deze groep.

In de vakanties kunnen wij dagelijks afwijken (maandag, dinsdag en donderdag) van de BKR, tussen 07:30-09:00, wanneer veel kinderen vroeg worden gebracht. De eerste

beroepskracht start om 07:30, de tweede (en eventuele derde) om 09:00. Wij wijken niet af van de BKR in vakanties tussen 09:00 en 18:30.

4. Intakeprocedure BSO Beatrix

Wanneer ouders hun kind willen inschrijven voor de BSO op deze locatie, dienen zij allereerst zich in te schrijven via de website <https://www.kleurrijkkinderopvang.nl/inschrijven/>. Vervolgens wordt er door de domeinhouder administratie (Demi Knoop) contact opgenomen met de ouders voor een intakegesprek. Het intakegesprek vindt plaats op locatie waarbij ouders direct geïnformeerd worden over de ruimte en de mogelijkheden die de BSO biedt voor hun kind.

Wenbeleid

Het intakegesprek is bedoeld om de aspecten, eigenschappen en eventuele bijzonderheden van het kind te bespreken. Hoe is het kind thuis gewend om te eten en te spelen? Heeft het vaste gewoontes of is een bepaalde aanpak belangrijk? Ook wordt uitleg gegeven over de gang van zaken op de groep en in de organisatie. In het intakegesprek worden ook afspraken gemaakt wanneer en hoe lang het kind zal komen wennen.

Wennen op de Buitenschoolse Opvang

Voor de kinderen en de pedagogisch medewerker is het goed dat zij tijd met elkaar doorbrengen om aan elkaar te wennen. Op de BSO hebben we in principe 1 wenmiddag waarop ouder en kind samen komen kennismaken. De ouder kan een poosje blijven en dan samen met het kind weer naar huis gaan, of even een boodschap o.i.d. gaan doen en het kind later ophalen.

In overleg met ouders volstaat een kortere proefmiddag waarbij een ouder niet aanwezig maar wel beschikbaar is. Hier kan voor gekozen worden wanneer een kind bijvoorbeeld al vaker op de BSO is geweest bij het ophalen van een broer of zus of wanneer het kind bij het intakegesprek al kennis heeft gemaakt met de pedagogisch medewerker.

5. Buiten spelen

Wij vinden dat buitenspelen een belangrijk onderdeel is van de vrijetijdsbesteding van het kind. Buitenspelen is doorgaans een gezonde bezigheid (beweging én sociale interactie) en vindt plaats in de frisse lucht.

De BSO heeft beschikking tot het gehele schoolplein van de Beatrixschool aan de achterzijde van het gebouw. Op het schoolplein zijn de volgende vaste speelruimten en speeltoestellen beschikbaar, waaronder:

- Twee schommels
- Een klimrek
- Een pannakooi met twee doeltjes
- Een speelheuvel met glijbaan en tunnel
- Een zandbak
- Een half basketbalveld
- Een korf

Daarnaast heeft de BSO beschikking over een assortiment aan speelgoed voor buiten, welke opgeslagen liggen in de schuur. Dit assortiment bestaat onder andere uit:

- 5 grote- en 6 kleine scheppen voor de zandbak
- Een voetbal en een basketbal
- 12 hockeysticks en 5 hockeyballen
- Een tandemfiets (kleuters)
- Twee bakwagens (kleuters)
- Badmintonrackets
- Springtouwen

6. Werken met thema's

Op de BSO sluiten wij graag aan bij de belevingswereld van het kind. Dat betekent dat wij ook aansluiten bij relevante thema's die de kinderen bezighouden. Bijvoorbeeld sinterklaas en kerst zijn bij uitstek goede voorbeelden van thema's waar de kinderen veel mee bezig zijn in de betreffende periodes. In ons activiteiten aanbod sluiten wij daar dan ook bij aan.

In periodes waarin minder sterke thema's aanwezig zijn (bijvoorbeeld in de zomervakantie) werken wij niet met expliciete thema's en activiteiten, maar vullen wij dit in op basis van de wensen van zowel kinderen als medewerkers.

7. Methode registratie

Doorgaande ontwikkelingslijn

Om zoveel mogelijk te kunnen betekenen voor de ontwikkeling van het kind, is het belangrijk dat er goede communicatie is tussen ouders en beroepskrachten en eventueel ook met leerkrachten. Belangrijk hierin is dat wij rekening houden met de wens van ouders: in hoeverre vinden zij dat wij informatie over hun kind mogen opvragen en bespreken met andere partijen (zoals dus de leerkracht van hun kind).

Wij proberen dagelijks een (korte) overdracht te doen met ouders, over hoe het met hun kind is gegaan die dag en of er bijzonderheden waren. Het kan voorkomen dat er zorgen over bijvoorbeeld het gedrag van het kind. Wij bespreken die zorgen met ouders en vragen om hun input qua omgang met de betreffende problematiek. Indien de zorgen groot zijn en/of blijvend, dan kunnen wij ouders om toestemming vragen om de situatie van hun kind te bespreken met de leerkracht en/of andere partijen die betrokken zijn bij de ontwikkeling van het kind. Op die manier kunnen wij een plan maken voor het kind welke afgestemd is met andere professionals.

Verder is er voor ouders de mogelijkheid om hun kind te bespreken met de mentor van hun kind in een formeel gepland gesprek. Eenmaal per jaar wordt dat in ieder geval gepland, in de vorm van een 10-minuten gesprek. Deze 10-minuten gesprekken vinden aan het einde van het schooljaar plaats. Naast het 10-minuten gesprek kunnen ouders altijd een gesprek aanvragen, waarna de betreffende mentor contact met hen opneemt om deze in te plannen.

Registratie kindbesprekingen

Elk kind wordt rond zijn verjaardag geobserveerd aan de hand van een observatielijst in het kindvolgsysteem van Konnect. Op deze manier wordt elk kind ten minste eenmaal per jaar uitgebreid geobserveerd en indien nodig besproken met het team. De belangrijkste notities uit de kindbesprekingen worden vastgelegd en gebruikt door de beroepskrachten om hun werkwijze richting het kind waar nodig aan te passen.

8. Voeding

Kleurrijk vindt gezonde voeding belangrijk en dat is zichtbaar in de hele organisatie, dus ook op onze locatie. In onze eetmomenten komt dat terug door het aanbieden van veel fruit (reguliere weken 1 eetmoment per dag met alleen fruit; in vakanties 2), overwegend gezond beleg (kaas, vleeswaren, pindakaas) op brood en crackers en het gebruik van limonade wat laag in suikers is, of water.

Enkele uitzonderingen op de gezonde voeding kunnen voorkomen, bijvoorbeeld bij verjaardagen, in vakanties of wanneer een kind voor het laatst op de BSO is. In dergelijke instanties zijn 'ongezonde traktaties' wel welkom, maar blijven deze vanzelfsprekend een uitzondering. Voor verdere informatie over het organisatiebrede beleid op voeding, verwijst ik u graag naar het Voedselbeleid in de bijlagen.

9. Informatie ouders

Wij houden ouders graag op de hoogte over wat er gebeurt op de BSO. Dat doen wij op een aantal verschillende manieren:

Website

Op de website van Kleurrijk (<https://www.kleurrijkkinderopvang.nl/>) kunnen ouders allerlei relevante informatie vinden over de organisatie en onze locatie. Onder andere zijn hier beleidsdocumenten te downloaden en een omschrijving van elke aparte locatie die Kleurrijk rijk is. Daarnaast kunnen nieuwe ouders hier hun kinderen inschrijven voor de opvang.

Nieuwsbrief

Zes keer per jaar krijgen de ouders van onze locatie een nieuwsbrief met daarin belangrijke mededelingen, ervaringen (verhalen) van medewerkers en andere relevante informatie.

Konnect

Konnect is de applicatie waarin ouders allerlei zaken rondom de opvang voor hun kind regelen. Tevens dient het als middel om (informeel) te communiceren naar ouders, bijvoorbeeld aan de hand van foto's die wij kunnen uploaden van hun kind op de BSO. Aan de kant van de beroepskracht biedt de app allerlei belangrijke informatie over het kind, zoals eventuele allergieën, of er toestemming is voor het maken van foto's en contactgegevens van ouders.

Dagelijkse overdracht

Wanneer ouders hun kind ophalen bij onze BSO proberen wij altijd een korte overdracht te houden. In de overdracht kunnen wij opvallende zaken van die dag bespreken, maar het dient ook ter ondersteuning van de relatie met de ouders. Soms volstaat het om alleen te benoemen dat alles goed is gegaan als er geen opvallende zaken zijn om te bespreken.

Bijlage 1: Voedselbeleid Kleurrijk

Voedingsbeleid

CKO KleurRijk staat voor christelijke, kindgerichte en persoonlijke Kinderopvang waar plezier, verbinding en aandacht centraal staan. Dit is zichtbaar in onze hele organisatie en dus ook in ons voedingsbeleid. De eetmomenten zijn voor ons momenten waarop we genieten van elkaars gezelschap en van gezond en lekker eten. Ook zijn het momenten waarin we even tot rust komen; bewuste aandacht voor elkaar en voor wat we eten hoort daar bij. Door kinderen gezonde en zoveel mogelijk duurzame producten te geven leren ze van eten te genieten en ervaren ze ook meer verbinding met wat ze eten.

Uit onderzoek blijkt dat kinderen op jonge leeftijd gewoontes aanleren omtrent voeding, en ook de smaakontwikkeling begint heel jong. Als een kind op jonge leeftijd gewend raakt aan gezond en gevarieerd eten, met bijvoorbeeld genoeg groente, is de kans groot dat het ook op latere leeftijd gezond blijft eten. Door gevarieerd eten aan te bieden wordt de smaakontwikkeling gestimuleerd. Bovendien zou de kans op het ontwikkelen van voedselintolerantie en -allergieën verminderd worden.¹

Hoe wij op onze locaties invulling geven aan gezond en gevarieerd eten wordt verderop uitgewerkt. Vanzelfsprekend voldoen we aan de gezondheidsrichtlijnen zoals deze door de GGD is opgesteld. In het protocol gezondheid is vastgelegd hoe we zorgen voor goede voedselhygiëne.

Eén van onze leefregels is dat we ‘goed en duurzaam met onze omgeving en natuur om willen gaan’. Bij voedsel gaat het er dan om dat het geproduceerd is met zorg voor milieu en mensen. Dit willen we ook aan kinderen meegeven. Door bijvoorbeeld appels te bestellen bij een boer uit de buurt en hier een keer met de kinderen naar toe te gaan krijgen kinderen meer aandacht voor hun voedsel en voor de herkomst ervan. Door af en toe zelf brood te bakken zien kinderen wat er in een brood gaat en genieten ze extra van hun zelfgemaakte boterhammen.

Kortom, we kiezen voor;

- Gezonde producten
- Zoveel mogelijk lokale producten/producten uit Nederland
- Meerdere biologische producten

---

¹

<http://www.nvk.nl/Nieuws/tabid/606/articleType/ArticleView/articleId/543/Jonge-kinderen-eten-te-weinig-groente.aspx>, <http://www.nieuwsvoordietisten.nl/nieuws/nieuws/article/groente-wil-niet-gegeten-wordsen/>, <http://nieuwsoverkindervoeding.nl/nieuws/647>

- Fairtrade producten

In het voedingsbeleid zijn algemene richtlijnen opgesteld. We blijven in de praktijk zeker kijken naar het individuele kind en naar de situatie. Wanneer kinderen in de zomer actief buiten hebben gespeeld zullen we bijvoorbeeld extra drinken schenken. Ook kan het ene kind (tijdelijk) meer calorieën nodig hebben dan een ander kind of kan er sprake zijn van allergieën. In overleg met ouders passen we het voedingsaanbod dan aan.

Fruit & Groente

Groente en fruit uit Nederland bevat over het algemeen minder gifstoffen dan producten uit het buitenland. Bovendien is lokaal geproduceerd voedsel minder milieubelastend en heb je minder kans op slechte arbeidsomstandigheden. We kiezen daarom zoveel mogelijk voor seizoensproducten. Omdat we kinderen ook gevarieerd eten willen geven kiezen we soms ook voor fruit dat niet lokaal geproduceerd is. Hierbij kiezen we voor zo ‘schoon mogelijk’ fruit met een lage milieubelasting.

Omdat kinderen over het algemeen te weinig groente eten, en omdat groente erg gezond is, geven we hier op onze kindercentra extra aandacht aan. Naast fruit geven we kinderen daarom ook groente als tussendoortje zoals stukjes paprika, wortel of tomaat. Op de locaties is een groente- en fruitkalender aanwezig waarop per maand zo ‘schoon mogelijk’ fruit en groente is aangegeven. Elke maand wordt er op onze locaties een nieuwe groente gekozen die op een laagdrempelige manier onder de aandacht wordt gebracht en wordt geproefd. Nitraatrijke groenten worden na de leeftijd van 6 maanden geïntroduceerd. Zelfgekweekt fruit en groente is natuurlijk het lekkerst, bovendien vergroot dat ook weer de betrokkenheid van kinderen op de natuur en hun eten. Op elke locatie wordt dan ook op kleine schaal groente en/of fruit verbouwd.

Drinken

In de meeste limonade zit veel suiker. Suiker zorgt voor een verstoorde bloedsuikerspiegel (wat weer invloed heeft op het energieniveau), het wordt omgezet in vet en bovendien is het slecht voor de tanden. Wij kiezen daarom voor producten met weinig tot geen suiker. Kinderen krijgen op onze locaties sterk aangelengd diksap, (koude) kruidenthee, water of melk tijdens de eet- en drinkmomenten. Water en thee (zonder suiker) kan onbeperkt gedronken worden ook buiten de eet- en drinkmomenten om.

Tussendoortjes

Bij het kiezen van tussendoortjes hanteren we dezelfde criteria als hierboven genoemd. Voorbeelden van tussendoortjes die we geven zijn; rozijnen, ander gedroogd fruit, komkommer, kerstomaatjes, stukjes wortel of andere groenten, soepstengels, rijstwafels, crackers, koekjes (hierbij letten we erop dat er niet teveel suiker, vet en kunstmatige

kleur-, geur- en smaakstoffen in zitten). We geven geen ontbijtkoek vanwege de grote hoeveelheid suiker die hierin zit.

Omdat er in een rijstwafel minder voedingsstoffen zitten dan in crackers bieden we standaard crackers aan als tussendoortje. Kinderen met een glutenallergie krijgen rijstwafels.

De kinderen krijgen wel eens een snoepje of chips, maar dit is wel beperkt tot feestjes, vakantie & bijzondere momenten.

Brood

Volkoren producten zijn gezonder, onder andere omdat er meer vezels in zitten. Wij kiezen er daarom voor om zoveel mogelijk volkoren brood aan te bieden. Omdat volkorenproducten zwaarder verteerbaar zijn starten we bij de baby's met lichtbruinbrood. Kinderen jonger dan 6 maanden geven we geen gluten.

Beleg

Bij een broodmaaltijd is de regel dat kinderen hun eerste boterham beleggen met hartig beleg.

Hartig beleg dat wij aanbieden is; kaas, af en toe biologische vleeswaren (geen varkensvlees), ricotta, jonge (smeerbare) geitenkaas, humus, groentenspread, en af en toe ei.

Zoet beleg dat wij aanbieden is; appel- of perenstroop zonder toevoegingen, vruchtenmoes of jam zonder toegevoegde suikers, pindakaas en honing. Als uitzondering, bijvoorbeeld in de vakantie, hebben we ook wel eens ander zoet beleg.

Baby's tot 1 jaar laten wij geen honing eten in verband met het risico op botulisme.

Wij bieden geen smeerkaas en smeerworst aan vanwege de hoeveelheid zout in smeerkaas en lever in smeerworst.

In verband met eventuele koemelkallergiën gebruiken we sojaboter in plaats van gewone boter.

Traktaties

Bij traktaties heeft het de voorkeur dat ouders zoveel mogelijk gezonde producten aan de kinderen uitdelen. Ook het trakteren van iets wat niet eetbaar is kan heel leuk zijn.

Fairtrade

CKO KleurRijk wil graag bijdragen aan een eerlijke handel en kinderen hier ook een goed voorbeeld in geven. Wij kopen de volgende producten alleen met één van de volgende keurmerken; Fairtrade/Max Havelaar, Rainforest Alliance, UTZ Certified

- Koffie

- Thee
- Bananen
- Chocolade(producten)